

קָבֵץ

תּוֹדַת הַנֶּחֱל

דְּבוּרִים נוֹרְאִים וְנִפְלְאוֹת,
מְעוֹרָרִים מְעִירִים וּמְחַזְּקִים,
אֲשֶׁר מִתּוֹדַת הַנֶּחֱל נִזְבַּע מְקוֹר הַכֶּמֶה נוֹבְעִים,
לְהַחְיֹת נֶפֶשׁ כָּל חַי וּמְשֹׁם יִשְׁקוֹן הַעֲדָרִים,
לְהַתְחַזֵּק בְּעִבּוּדַת הַבּוֹרָא בְּכָל דְּרָגָה שְׂיִחְיִי נִמְצָאִים

*

אֲשֶׁר נֶאֱמָרוּ בְּשַׁבַּת קֹדֶשׁ

פְּרֻשֶׁת כִּי תִבּוֹא

שְׁנַת תשע"א

*

עַל יְדֵי מֶרֶן מוֹהָרָא שׁ שְׁלִיט"א

יֵצֵא לְאוֹר לְקִרְיַת שַׁבַּת קֹדֶשׁ, פְּרֻשֶׁת כִּי תִבּוֹא, תשע"ב

עַל יְדֵי תַלְמִידֵי מִתִּיבְתָא חֵיכַל הַקֹּדֶשׁ

חֲסִידֵי בְּרַסְלָב

עִיר הַקֹּדֶשׁ יְרוּשָׁלַיִם תּוֹכְבִּי"א

ליל שבת קדש פְּרִשֶׁת כִּי תָבֹא ה'תשע"א

בְּלֵיל שַׁבַּת קֹדֶשׁ, בְּסֻעֻדַת רֵאשֻׁנָה, דְּבַר מוֹתְרָא"ש נ"י
דְבוּרִים נוֹרָאִים וְנִפְלְאוֹם מְאֹד, עַל פִּי דְבָרֵי רַבְנֵנוּ ז"ל חֲלַק
א' סִימָן ער"ב הַמְדַבֵּר מִמַּעֲלַת כָּל יוֹם וְיוֹם, וְאַשְׁרֵי צְרִיכִים
לְהִסְתַּכֵּל רַק עַל הַיּוֹם הַזֶּה, עֵינֵי שָׁם.

פִּתְחָה וְאָמַר מוֹתְרָא"ש נ"י, רַבְנֵנוּ ז"ל אָמְרֵי, כְּתִיב (תְּהִלִּים
צח) הַיּוֹם אִם בְּקוֹלוֹ תִשְׁמָעוּ, זֶה כָּלֵל גְּדוֹל בְּעִבּוּדַת הַשָּׁמַיִם,
שְׁלֹא יָשִׁים לְנֶגְדְךָ עֵינָיו כִּי אִם אֹתוֹ הַיּוֹם, הֵן בְּעֶסֶק
פְּרִנְסָה וְהַצְטַרְכּוּתוֹ, צְרִיךְ שְׁלֹא יַחֲשֹׁב מִיּוֹם לְחִבְרוֹ,
כְּמוֹכָא בְּסִפְרֵי, וְכֵן בְּעִבּוּדַתוֹ יִתְפַּרֵּךְ לֹא יָשִׁים לְנֶגְדְךָ
עֵינָיו כִּי אִם אֹתוֹ הַיּוֹם וְאֹתוֹ הַשְּׁעָה, כִּי כְּשֶׁרוֹצִין לְכַנֵּס
בְּעִבּוּדַת ה', נְדַמָּה לְהֶאֱדָם כְּאֵלֵינוּ הוּא מִשָּׂא כְּבֹד, וְאִי
אֶפְשָׁר לוֹ לִישָׂא מִשָּׂא כְּבֹד כֵּזוֹ, אֲבָל כְּשִׁיחָשׁוּב שְׂאִין לוֹ
רַק אֹתוֹ הַיּוֹם, לֹא יִהְיֶה לוֹ מִשָּׂא כָּלֵל, וְגַם שְׁלֹא יִדְחָה
אֶת עַצְמוֹ מִיּוֹם לְיוֹם, לֵאמֹר מְנַחֵר אֶתְחִיל, מְנַחֵר אֶתְפַּלֵּל
בְּכֹנֶנָה וּבְכַח פְּרָאוֹי, וְכִיּוֹצֵא בָּזֶה בְּשָׂאֵר הָעִבּוּדוֹת, כִּי

אין לאדם בעולמו כי אם אותו היום ואותו השעה
 שעומד בו, כי יום המחרת הוא עולם אחר לגמרי, היום
 אם בקולו תשמעו, 'היום' דיקא, והבן, עד כאן לשון רבנו
 ז"ל.

והסביר מוהרא"ש נ"י, כי הנה כל הצלחת אדם בכל אשר
 עושה בכל ימי חייו, תלויה בפסוד הזה של "היום" אם
 בקולו תשמעו, שלא ישים לפני עיניו רק את מה שיש לו
 לעשות היום הזה, ולא יסתכל לפניו או לאחוריו כלל, רק
 יראה למלא את היום הזה עם כל טוב אמתו ונצחיו, ולא
 יבלבל את עצמו עם יום האתמול או עם יום המחרת
 כלל, כי באמת, כל יום ויום הוא עולם בפני עצמו, וכל יום
 ויום הוא דור חדש לגמרי, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים
 (קהלת רבה פרשה א' סימן ה') על הפסוק (קהלת א') דור הולך
 ודור בא, אין יום שלא נולדים בו ששים רבוא, ואין יום
 שאין מתים בו ששים רבוא, ולכן למה לאדם להסתכל על
 היום שעבר או על היום הבא, העקר להסתכל רק על

היום הזה, ולמלאות אותו עם תורה ותפלה, מצוות ומעשים טובים, ובזה נחשב כאלו הציל דור שלם, וכאלו המשיך חיות ושפע לכל הבריאה בלה.

והנה פשאדם מרגיל עצמו להסתכל רק על היום הזה, אזי עבודתו בכל יום ויום היא בעבודה חדשה לגמרי, עם התלהבות וחיות כזאת, שאי אפשר לתאר ולשער כלל, כי שוכח לגמרי מעבודתו של אתמול, וכן אינו מעלה על דעתו עבודתו של מחר, ולכן בפעושה העבודה של "היום", היא עבודה עם חיות והתלהבות אמתית, כמו כל דבר חדש, שחביב ויקר בעיני אדם מאד, ומתענג בו בכל מיני תענוג, מה שאין כן בפשוט מעבודת האתמול, ומעלה על דעתו כל מה שלמד ועבד עד עכשו, או דואג על עבודת מחר, אזי עלול מאד לאבד טעם ותענוג בעבודתו, כי הלא כבר התישן הדבר אצלו, ואינו דומה תענוג של דבר חדש לתענוג של דבר ישן, וכמאמר החכם, אין חזק פתחלת החסידות.

ומובא בפפרים משל נפלא על זה, למלך שהיה לו כנר, שהיה מנגן לפניו תמיד נגונים נפלאים, והיה למלך תענוג גדול לשמוע את נגונו, והיה קורא לו בכל יום ויום שינגן לפניו, והיה מתענג מזה מאד, אבל אחר זמן, ראה המלך, שאין לכנר את החשק וההתעוררות לנגן לפניו כמו שהיו לו בתחלה, כי התישן אצלו קצת הענין, ולא היה הכנר מנגן בכל פחו, והיה חסר למלך התענוג תוה, ולכן התחכם המלך להביא בכל יום ויום אנשים חדשים לשמוע נגונו, וכשראה הכנר שהגיעו אנשים חדשים לשמוע נגונו, אזי התלהב והתעורר מאד לנגן נגונו בהתלהבות והתעוררות גדולה, ועוד הפעם חזר למלך התענוג שהיה לו בתחלה.

אבל אחר שעבר זמן מה, כבר לא היו למלך אנשים חדשים שיוכל להביאם בכל יום לפני הכנר, ולכן שוב התיישנה עבודת הכנר בעיניו, ולא נגן כבתחלה, ונחסר למלך התענוג שלו, ואז התחכם המלך לעור את עיני

הַכֹּהֵן, שֶׁלֹּא יֵרָאֶה מִי נִמְצָא שָׁם, וְאָמְרוּ לוֹ בְּכָל יוֹם
שֶׁהִגִּיעוּ אֲנָשִׁים חֲדָשִׁים, וּבִשְׂמֵעוֹ שֶׁהִגִּיעוּ אֲנָשִׁים חֲדָשִׁים,
הִתְלַחֵב מְאֹד לְנַגֵּן בְּהִתְלַחֲבוֹת חֲדָשָׁה...

וְהַנְּמֻשָּׁל מוֹבֵן מֵאֵלָיו, אָדָם הָעוֹבֵד עֲבוֹדָתוֹ בְּתוֹרָה
וּבִתְפִלָּה וּבִמְצִוּוֹת וּבִמְעֻשִׁים טוֹבִים, הוּא כְּמוֹ הַכֹּהֵן שֶׁמְנַגֵּן
עַל כְּנֹזְרוֹ, וְגֹרֵם תְּעֵנוּג עֲלִיּוֹן וְנַחַת רוּחַ גָּדוֹל לְמִלְךָ מַלְכֵי
הַמְּלָכִים הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אָבָל לְפַעֲמִים מִתִּישְׁנַת
הָעֲבוֹדָה אֲצֵלוֹ, כִּי מִתְחִיל לְהִסְתַּכֵּל לְאַחֲזֵרְיוֹ, הֲלֹא כִּכָּר נִגֵּן
וְעָבַד עֲבוֹדָתוֹ כֹּל כֶּף תְּרִיבָה יָמִים וְשָׁנִים, וְלִכְּן מִתְחַלֵּת
הָעֲבוֹדָה לְהִתְיַשֵּׁן אֲצֵלוֹ, וְאוֹבֵד חֵיוָתוֹ וְהִתְלַחֲבוֹתוֹ שֶׁהָיוּ לוֹ
בְּיָמָיו קָדָם, וְנִחְסַר לְמִלְךָ הַתְּעֵנוּג וְהַנַּחַת רוּחַ מְפֹנֵה, וְאִזּוֹ
מֵהִי הֵעֲצָה שָׁלוֹ? לְסַתֵּם וּלְסַגֵּר עֵינָיו מִלְּהִסְתַּכֵּל עַל יָמָיו
הַקּוֹדְמִים, וְיִהְיֶה בְּעֵינָיו כְּתִינּוֹק שֶׁנּוֹלַד דָּמִי, וּכְבָּאֵלוֹ הַיּוֹם
הִתְחִיל עֲבוֹדָתוֹ, וְאִזּוֹ יַעֲשֶׂה אֶת עֲבוֹדָתוֹ בְּהִתְלַחֲבוֹת וְחֶשֶׁק
חֲדָשׁ לְגַמְרֵי, וְשׁוֹב יִגְרֵם נַחַת רוּחַ וְתְעֵנוּג גָּדוֹל אֶל מִלְךָ
מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

ולכן זהו עקר עבודת אדם, לחדש עצמו בעבודתו בכל יום ויום, ולכונן ראות עיניו להסתכל רק על היום הזה, ולא יסתכל לאחוריו כלל, וכן לא לדאג דאגת מחר, ואז יתלהב מאד לעשות כל מה שביכולתו, דבר יום ביומו, וירגיש טעם עליון בכל מה שעושה, מעין עולם הבא ממש, אשרי לו ואשרי חלקו.

וקשר מזהרא"ש את הענין הנ"ל לפרשת השבוע בקשר נורא ונפלא מאד, כי הנה כתיב (דברים כ"ו) היום הזה הוי"ה אלוקי מצוה לעשות את החקים האלה ואת המשפטים, ושמרת ועשית אותם בכל לבבך ובכל נפשך, ופרש רשי, בכל יום יהיו בעיניך פחדשים, באלו בו ביום נצטווית עליהם, עין שם, והנה דברי רש"י הם ממש דברי רבנו ז"ל הנ"ל, שבעבודת השם יתברך, צריכים להסתכל רק על היום הזה, ובכל יום יהיו בעיניו פחדשים לגמרי, ובאלו רק היום נצטווית עליהם, ואז תזכה ושמרת ועשית אותם בכל לבבך ובכל נפשך, כי על ידי שיהיו

בְּעֵינֵינוּ בַּחֲדָשִׁים, תִּהְיֶה לָךְ הַתְּלַחֲבוֹת וְהַתְּעוֹרְרוֹת חֲדָשָׁה
בְּכָל יוֹם וְיוֹם לְקִיּוֹם אוֹתָם, וְאִזּוּ מִמִּילָא וְשִׁמְרַת וְעֵשִׂית
אוֹתָם בְּכָל לְבָבְךָ וּבְכָל נַפְשְׁךָ.

וְהִנֵּה הַמְּקוֹר שֶׁל דְּבָרֵי רַש"י הוּא מִהִילְקוּט (רמז תתקל"ח),
מֵהוּ הַיּוֹם תְּזַהֵ? וְכִי עַד עַכְשָׁו לֹא צִוָּה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
לְיִשְׂרָאֵל? וְהֲלֹא אוֹתָהּ שָׁנָה שְׁנַת אַרְבָּעִים הִיְתָה, שֶׁנֶּאֱמַר
(דְּבָרִים א') וַיְהִי בְּאַרְבָּעִים שָׁנָה וָגו', אֲלֵא כֵּךְ אָמַר מוֹשֶׁה
לְיִשְׂרָאֵל, בְּכָל יוֹם וְיוֹם תִּהְיֶה חֲבִיבָה עֲלֵיכֶם הַתּוֹרָה, כִּיּוֹם
שֶׁקִּבַּלְתֶּם מֵהַר סִינַי, עֵינַי שָׁם, וְהִנֵּה בְּרַש"י פָּתוּב, בְּכָל יוֹם
יְהִי בְּעֵינֵינוּ "בַּחֲדָשִׁים", וּבִילְקוּט פָּתוּב בְּכָל יוֹם תִּהְיֶה
"חֲבִיבָה עֲלֵיכֶם", וּלְפִי דְּבָרֵי רַבֵּנוּ ז"ל הֲנִל שְׁנִיָּהֶם דְּבַר
אֶחָד מִמּוֹשֶׁה, כִּי עַל יְדֵי שִׁיָּהוּ בְּעֵינֵינוּ בַּחֲדָשִׁים, בּוֹדְאֵי תִּהְיֶה
חֲבִיבָה עֲלֵיכֶם, כְּמוֹ כֵּל דְּבַר חֲדָשׁ, שֶׁמֵּאֲד חֲבִיב וְיִקָּר בְּעֵינֵי
הָאָדָם, וְעוֹשֶׂה אוֹתָהּ עִם הַתְּלַחֲבוֹת אַחֲרַת לְגִמְרֵי, וְכַמוֹכֵן
בְּמִשְׁלַל הַנֶּל שֶׁל הַפְּנֵר, וְלִכֵּן מִיַּד שֶׁדְּבָרֵי תּוֹרָה בַּחֲדָשִׁים

בעיני האדם, בודאי יהיו חביבים בעיניו מאד, ויקים אותו
 בכל לבבו ובכל נפשו, ויהיו חלקו ושמחתו לנצח.
 והנה ח"י אלול, הוא יום הולדת הבעל שם טוב הקדוש
 זי"ע, והבעל התניא זי"ע אמר בשם רבו המגיד
 ממועזריטש זי"ע, שבשנים עשר הימים האחרונים של
 השנה, מח"י אלול עד ערב ראש השנה, יכולים לתקן כל
 אשר פגם בכל י"ב חדשי השנה שעבר, נמצא שיש סגולה
 מיחדת בכל יום ויום של י"ב ימים אחרונים אלו, שמלבד
 מה שצריכים להתחדש בהם כמו שצריכים להתחדש בכל
 ימות השנה, יש בהם גם פח לזרק תקונים והשלמה לכל
 הימים שעברו במשך כל י"ב חדשי השנה, ולכן אשרי מי
 שאינו מטעה את עצמו, רק מנצל ימים אלו ביותר
 בתורה ובעבודה, במצוות ובמעשים טובים, ומכין את
 עצמו בהכנה של קדושה וטהרה לקראת השנה החדשה,
 והשם יתברך יזכנו לסיים את השנה בכי טוב, ולהכין
 עצמנו להיות אצל רבנו ז"ל על ראש השנה, ונזכה לקבל

שָׁנָה טוֹבָה וּמְבֹרָכַת בְּרוּחַ הַנְּיּוֹת וּבְגִשְׁמֵיּוֹת, בְּתוֹךְ כָּל
נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, אָמֵן וְאָמֵן.

סְעוּדָה שְׁלִישִׁית פְּרֻשֶׁת כִּי תבא ה'תשע"א

בסְעוּדָה שְׁלִישִׁית, סְעוּדַת רַעְוָא דְרַעְוִין, שְׁהִיְתָה גַם כֵּן
סְעוּדַת שְׁבַע בְּרָכוֹת לְשָׁנֵי חֲתָנִים בְּבֵית מְדְרָשׁוֹ שֶׁל
מוֹהֲרָא"ש נ"י, דְּבַר מוֹהֲרָא"ש נ"י דְּבוּרִים נוֹרָאִים וְנִפְלְאִים
מְאֹד עַל פִּי דְּבָרֵי רַבְנּוֹ ז"ל בְּלִקוּטֵי מוֹהֲרָ"ן חֶלֶק ב' סִימָן
כ"ד הַמְדַבֵּר מִפְּעֻלַת הַשְּׂמֻחָה, עֵינֵי שָׁם.

פֶּתַח וְאָמַר מוֹהֲרָא"ש נ"י, רַבְנּוֹ ז"ל אָמַר, מִצְוָה גְּדוֹלָה
לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה תָּמִיד, וּלְהִתְגַּבֵּר לְהַרְחִיק הָעַצְבוֹת וְהַפְּרָה
שְׁחָרָה בְּכָל בָּחוּ, וְכָל הַחוֹלָאֹת הַבָּאִין עַל הָאָדָם, כֻּלָּם
בָּאִין רַק מִקְלָקוּל הַשְּׂמֻחָה, וְגַם חֲכָמֵי תְּרוּפָאִים הָאָרִיכוּ
בְּזָה, שֶׁכָּל הַחוֹלָאֹת עַל יְדֵי מְרָה שְׁחָרָה וְעַצְבוֹת,
וְהַשְּׂמֻחָה הוּא רְפוּאָה גְּדוֹלָה: וְלַעֲתִיד תִּתְגַּדֵּל הַשְּׂמֻחָה

מאד, ועל כן אמרו רבותינו זכרונם לברכה (ירושלמי סנהדרין פ"ג הל' א'): 'עתיד הקדוש ברוך הוא להיות ראש חולה לצדיקים לבוא, דהינו שיעשה מחול לצדיקים, והוא יתברך יהיה ראש חולה, כי שכינה למעלה מראשותיו של חולה, כמו שדרשו רבותינו זכרונם לברכה (נדרים מ), שנאמר: "ה' יסעדנו על ערש דוי", כי אין לתחולה שום חיות, רק השכינה מתנה אותו, ולעתיד על ידי השמחה יתתקן כל החולאת, ואז יהיה השם יתברך ראש חולה, דהינו ראש המחול, כי השמחה היא תקון החולה, ובשביל זה נקראין השמחה ותרקודים חולה, כי הם תקון החולאת, והכלל, שצריך להתגבר מאד בכל הפחות, להיות אף שמח תמיד, כי טבע האדם למשוך עצמו למרה שחורה ועצבות מחמת פגעי ומקרי הזמן, וכל אדם מלא יסורים, על כן צריך להכריח את עצמו בכח גדול להיות בשמחה תמיד, ולשמח את עצמו בכל אשר יוכל, ואפילו במיולי

דשטותא, אף שגם לב נשפר הוא טוב מאד, עם כל זה
 הוא רק באיזו שעה, וראוי לקבוע לו איזה שעה ביום
 לשפר לבו ולפרש שיחתו לפניו יתברך, כמוכא אצלנו,
 אבל כל היום כלו צריך להיות בשמחה, כי מלב נשפר
 בקל יכולין לבוא למרה שחרה, יותר מאשר יכולין
 ליבשל על ידי שמחה, חם ושלום, לבוא לאיזה הוללות,
 חם ושלום, כי זה קרוב יותר לבוא מלב נשפר למרה
 שחרה, על פן צריך שיהיה בשמחה תמיד, רק בשעה
 מיחדת יהיה לו לב נשפר, עד כאן לשון רבנו ז"ל.

והסביר מוה"רא"ש נ"י, כי הנה מדת השמחה הוא עקר
 ויסוד גדול בקיום האדם, וכשאדם בשמחה, יש לו כח
 לעבור לשלום דרוך כל מצבי החיים, ולתצליח בכל עסקיו
 ברוחניות ובגשמיות, וכמו שאומר רבנו ז"ל (ספר המדות
 אות שמחה חלק שני סימן א) מי שהוא שמח תמיד, על ידי זה
 הוא מצליח, כי השמחה מחזק גופו וגם נשמתו, ויש לו
 כחות להגיע אל כל המדרגות וההשגות שבעולם, וכמו

שְׁהַעֲיֵד רַבֵּי חַיִּים וַיִּטְאַל ז"ל עַל רַבּוֹ הָאָרִיז"ל, שֶׁזָּכַח לְכָל
 הַמַּדְרָגוֹת שָׁלוֹ, עַל יְדֵי עֵצָם הַשְּׂמֵחָה שֶׁהִיְתָה לוֹ בְּקִיּוּם
 הַמַּצּוֹת, יוֹתֵר מִכָּל הוֹן דְּעֵלְמָא, וְגַם בְּגִשְׁמִיּוֹת עֶקֶר קִיּוּם
 הָאָדָם הוּא עַל יְדֵי שְׂמֵחָה, וְכֵמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל בְּאֵן,
 שֶׁאֲפִילוֹ חֲכָמֵי הָרוֹפְאִים מוֹדִים, שֶׁעֶקֶר בְּרִיאוֹת הָאָדָם
 תְּלוּיָהּ בְּשִׂמְחָה, כִּי בְּשִׂמְחָה בְּשִׂמְחָה, אָזִי כָּל אֲבָרֵי וְגִידֵי
 גוֹפּוֹ עוֹבְדִים כְּסֹדֵר, וְהַדִּפֵּק בְּמִדַּת הָרְאוּיָה, מַה שֶׁאִין בֵּן
 בְּשִׂמְחָה בְּעֵצְבוֹת וּבְמִרָה שְׁחוֹרָה, חֵם וְשָׁלוֹם, אָזִי
 מִתְקַלְקְלִים הַלּוֹכֵי דְמִיּוֹ בְּגִידֵי וּבְעוֹרָקִיו, וְעַלֹּל לְפֹל לְחֵלִי,
 רַחֲמָנָא לִיִּצְלוּ, וְלִכְּן צְרִיכִים לְמִסֵּר נַפְשׁוֹ לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה,
 וְלַעֲשׂוֹת כָּל מִיּוֹנֵי פְעֻלוֹת שֶׁבְּעוֹלָם לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, אֲפִלוֹ
 עַל יְדֵי מִיּוֹלֵי דְשְׂמִוּתָא, וְהַשְּׂמֵחָה תִּשְׁמֹר אוֹתוֹ מִכָּל רַע
 בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת, וְתִמְשִׁיךְ עָלָיו כָּל הַבְּרָכוֹת הַפְּתוּבוֹת
 בְּתוֹרָה, וַיִּזְכֶּה לְחַיִּים טוֹבִים וּמְתוֹקִים, בְּזֶה וּבְכָּא לְנִצְחָה,
 אֲשֶׁרֵי לוֹ וְאֲשֶׁרֵי חֶלְקוֹ.

וְקָשֶׁר מוֹהֲרָא"ש נ"י אֶת הָעֵנִין הַנ"ל לְפָרֶשֶׁת הַשְּׂבוּעַ
 בְּקָשֶׁר נוֹרָא וְנִפְלֵא מְאֹד, כִּי הִנֵּה כְּתִיב בְּפָרֶשֶׁת הַתּוֹכַחָה
 (דְּבָרִים כ"ח) תַּחַת אֲשֶׁר לֹא עֲבַדְתָּ אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ בְּשִׂמְחָה
 וּבְטוֹב לֵבָב מְרֹב כָּל, וְלִבְאוּרָה יִפְלֵא, שְׁתַּתְּלֶה הַתּוֹרָה
 הַקְּדוּשָׁה אֶת כָּל דְּבָרֵי תּוֹכַחָה "תַּחַת אֲשֶׁר לֹא עֲבַדְתָּ אֶת
 ה' אֱלֹהֶיךָ בְּשִׂמְחָה וּבְטוֹב לֵבָב מְרֹב כָּל", וְכִי מִחֲמַת זֶה
 לָבָד, יִגִּיעוּ כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה? אָבֵל עַל פִּי דְבָרֵי רַבֵּנוּ ז"ל
 הַנ"ל מוֹבֵן הָעֵנִין מְאֹד, כִּי מִי שֶׁהוּא בְּשִׂמְחָה תָּמִיד, הָרִי
 לֹא יִגִּיעַ לְכָל הַדְּבָרִים הָרַעִים הַמְּזֻכָּרִים בְּפָרֶשֶׁת הַתּוֹכַחָה,
 וְאִפְּלוּ אִם חֵם וְשָׁלוֹם נִחְלָה בְּאִיזוֹ מַחְלָה רַחֲמָנָא לִיִּצְלֹן,
 יִתְרַפֵּא מִיַּד עַל יְדֵי הַשְּׂמֵחָה, שֶׁהִיא רְפוּאָה לְכָל, אָבֵל אִם
 אִין שְׂמֵחָה, וְאִינוּ מְרַגֵּישׁ שְׂמֵחָה וְחִיּוּת בְּעִבּוּדְתוֹ אֶת הַשֵּׁם
 יִתְבָּרַךְ "בְּטוֹב לֵבָב מְרֹב כָּל", הֵינּוּ יוֹתֵר מִכָּל הוֹן
 דְּעָלְמָא, אֲזִי עָלוּל לָבוּא לְיַדֵּי הַדְּבָרִים הַמְּזֻכָּרִים בְּפָרֶשֶׁת
 הַתּוֹכַחָה חֵם וְשָׁלוֹם, וְקָשָׁה מְאֹד לְהַשְׁיֵג רְפוּאָתוֹ, וְלָכֵן
 בּוֹדְאֵי מִדַּת הַשְּׂמֵחָה שׂרָשׁ וְיִסוּד לְכָל הַבְּרָכוֹת הַכְּתוּבוֹת

בתורה, ודיקא על ידי מידת השמחה נשמרים מפל הקללות, וזוכים להיות חיים טובים ומתוקים באמת. והנה גם בתחלת הפרשה שמדברת ממצות בפורים, מצינו גדל מעלת השמחה, וכמו שכתוב (דברים כו, יא): **ושמחת בכל הטוב אשר נתן לך הוי"ה אלקיך ולביתך וגו',** כי מצות בפורים מעוררת את האדם לשמוח עם כל הטוב שתקדוש ברוך הוא משפיע לו, ולהכיר טובה אל השם יתברך, על כל הברכות שמשפיע לו בכל עת, והעקר לשמוח עם כל נקדה טובה שיש לו, אפלו הקמנה ביותר, ולדעת, שאצל הקדוש ברוך הוא חשובה כל נקדה, כשהיא עם רצון וכונת הלב, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (מנחות ק"י). נאמר בעולת בהמה אשה ריח נחות, ובעולת עוף אשה ריח נחות, ובמנחה אשה ריח נחות, לומר לך אחד המרבה ואחד הממעיט ובלבד שיכוון לבו לשמים, ולפעמים עוד יותר חשוב הקרבן של עני, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (מובא בפרוש רש"י ויקרא א' פסוק י"ז),

לָמַח בְּקֶרְבָּן עוֹף שֶׁל עֲנִי מַעֲלִין גַּם הַנּוֹצוֹת עַל הַמּוֹזְבָּח, וְהֵלֵא אֵין רִיחַ רַע כְּרִיחַ שֶׁל נּוֹצוֹת, אֲלֵא כִּי שִׁיחֵיהָ הַמּוֹזְבָּח שָׁבַע וּמִהֲדַר בְּקֶרְבָּנוּ שֶׁל הָעֲנִי, עֵינֵי שָׁם, כִּי אֲצֵל עֲנִי, גַּם אֲפִלוּ לְהִבִּיא עוֹף קָטָן הִיא מְסִירַת נַפֶּשׁ גְּדוּלָּה, וְאֲצֵל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא חָשׁוּב מְאֹד הַרְצוֹן וְכּוֹנֵת הַלֵּב.

וּבָזֶה פִּרַשׁ כְּבוֹד קְדֻשָׁתוֹ, אֲדוֹנֵי אָבִי מוֹרֵי וְרַבֵּי, זְכוּתוֹ תָּגֵן עָלֵינוּ (בְּסִפְרוֹ "מִנְחַת זָאֵב" עַל הַתּוֹרָה פְּרַשְׁת כִּי תִבֵּא), אֶת דְּבָרֵי חַכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּפִירִים פָּרָק ג'), הָעֲשִׂירִים מְבִיאִים בְּפִירֵיהֶם בְּקִלְתוֹת שֶׁל כֶּסֶף וְשֵׁל זָהָב, וְהָעֲנִיִּים מְבִיאִין אוֹתָם בְּסִלֵי נֹצָרִים שֶׁל עֲרֵבָה קְלוּפָה, וְהַפְּלִים וְהַבְּפִירִים נוֹתְנִין לַכֹּהֲנִים, פִּירוּשׁ, אֶת הַפְּלִים שֶׁל הָעֲנִיִּים נוֹתְנִים לַכֹּהֲנִים, אֲבָל אֶת הַקִּלְתוֹת שֶׁל הָעֲשִׂירִים מְחִזְרִים לָהֶם (עֵינֵי שָׁם בְּפִירוּשׁ הַרֵב רַבֵּי עוֹבְדֵיָה בְּרַטְנֹרָא), וְלִכְאוּרָה יִפְלֵא, הָרִי זֶה נִרְאָה כְּבִזְיוֹן גְּדוֹל לְעֲנִיִּים, שְׁלֹקְחִים אֶת הַפֶּל הַפְּשׁוּט שְׁלָהֶם, וְלֹא מְחִזְרִים לָהֶם אוֹתוֹ, מַה שְּׂאִין כֵּן קִלְתוֹת הָעֲשִׂירִים, מְחִזְרִים לָהֶם, וּפִרַשׁ אֲדוֹנֵי אָבִי זִי"ע, שְׂאֵדְרָבָה,

זה מחמת עצם מעלת וחשיבות הכפורים של העני, שלקחו אפלו את הפל שלהם, כדי שיהיה מזבח שבע ומחדר עם קרבנו של עני, כמו הנוצות של קרבן העוף שלהם, ובזה הראו עצם חשיבות קרבנם, וכמה רצויה מחשבתם לפני השם יתברך.

והנה מחמת שמדת השמחה היא יסוד ועקר גדול בחיי האדם, לכן הפליגו חכמינו הקדושים כל כך בגדל מצות שמחת התן וכלה, ואמרו (ברכות ו' ע"ב) המשמח התן וכלה זוכה לתורה שנתנה בחמשה קולות, כי התתן והכלה הולכים עכשו להקים בית נאמן בישראל, ולכן מודיעים להם, שעקר יסוד וקיום הבית תלוי במדת השמחה, ואם יבנו את הבית על יסודות השמחה, בודאי תשרה השכינה בבית, ויהיה להם כל טוב.

והנה בודאי עקר השמחה בבית צריכה להיות שמחת התורה הקדושה, כי אם בונים בית על פי התורה, אזי שורה השמחה בבית, כי התורה היא עקר שמחתם של

וְעַל יְדֵי הַתּוֹרָה בָּאנוּ לְקַשֵּׁר הַחֲתוּן עִם הַשֵּׁם
 וְתִבְרַךְ כְּבִיכּוֹל, וְכִמּוֹ שָׂאֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (תַּעֲנִית כּו
 ע"ב) עַל הַפְּסוּק (שִׁיר הַשִּׁירִים ג) בַּיּוֹם הַתְּנַתּוֹ, זֶה מִתֵּן תּוֹרָה,
 וּבַיּוֹם שֶׁמָּחַת לִבּוֹ, זֶה בְּנִין בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, וְשְׁנֵי דְבָרִים אֵלּוּ
 קְשׁוּרִים זֶה בְּזֶה, כִּי כָּל שְׁלּוּמֵידִים יוֹתֵר תּוֹרָה בְּבֵית,
 נִכְנָסֵת יוֹתֵר שְׁמִיחָה בְּבֵית, עַד שֶׁהַבֵּית מִתְהַפֵּף לְבֵית
 הַמִּקְדָּשׁ מְעַט, וְלִכֵּן כָּל חֲתָן צָרִיד לְקַבֵּל עַל עֲצֻמוֹ
 הַתְּעוֹרְרוֹת הַדָּשָׁה לְלַמּוּד הַתּוֹרָה, וְהַלְמוּד הָרֵאשׁוֹן צָרִיד
 לְהִיּוֹת "שְׁנַיִם מִקְרָא וְאַחַד תַּרְגוּם", שֶׁיִּזְהַר בּוֹ מְאֹד כֹּל
 יָמָיו, וְהִיא סְגוּלָה גְּדוּלָה לְאַרְיִכוֹת יָמִים וְשְׁנַיִם מוֹבִים, וְכִמּוֹ
 שָׂאֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (בְּרִכּוֹת ח.) לְעוֹלָם יִשְׁלִים אָדָם
 פְּרִשְׁיֹתָיו עִם הַצְּבוּר שְׁנַיִם מִקְרָא וְאַחַד תַּרְגוּם, שֶׁכֹּל
 הַפְּשָׁלִים פְּרִשְׁיֹתָיו עִם הַצְּבוּר מְאַרְיִכִין לוֹ יָמָיו וְשְׁנוֹתָיו,
 וְכֵן יִקְבֵּל עַל עֲצֻמוֹ לְהִתְפַּלֵּל שְׁלֹשׁ פְּעָמִים בַּיּוֹם בְּבֵית
 הַבְּנִיָּה, כִּי שְׁלֵמוֹת הַתּוֹרָה הִיא דִּיקָא בְּיַחַד עִם הַתְּפִלָּה,
 וְכֵן יִזְהַר מְאֹד לְבָרֵךְ בְּרֶפֶת הַמְּזוֹן מִתּוֹךְ סִדוּר דִּיקָא, כִּי

ברכת המזון מביאה עשירות ושפע גדול בביתו של אדם, וכמו שכתוב (משלי י') ברכת ה' היא תעשיר, שזה נאמר במיוחד על ברכת המזון, וכאשר התן מקבל על עצמו לכל הפחות שלש נקודות אלו, בנדאי יצליח לבנות בית נאמן על יסודות השמחה, ויצליח מאד בכל דרכיו.

ועל התן לדעת עוד, שבכל מקום בואו, ובכל מקום שהוא נמצא, משם יכול לדבק עצמו אל התורה הקדושה, כי הקדוש ברוך הוא נמצא בכל מקום, וכן התורה הקדושה נמצאת בכל מקום, ולכן יכולים למצוא את הקדוש ברוך הוא ואת התורה הקדושה בכל מקום ממש, ועל כן בשעת קבלת התורה אמר הקדוש ברוך הוא לישראל (שבת פ"ה), אם אתם מקבלים התורה, מוטב, ואם לאו, שם תהא קבורתכם, וכבר דקדקו המפרשים על תבת "שם" תהא קבורתכם, לכאורה היתה צריף לומר "כאן" תהא קבורתכם? אבל התרוץ הוא שיש קלפה קשה הנקראת "שם", שתמיד נדמה לאדם, שאילו היתה "שם", היתה יותר

טוב, אבל במקום שהוא נמצא עכשו, קשה לו מאוד ללמוד ולעבד את ה', ואלו היה "שם" היה יותר טוב, אבל זו קלפה קשה מאוד, והוא רק מעשה בעל דבר, למנע אדם מן הקדושה הגנוזה "כאן", במקום שהוא נמצא, והבעל דבר רוצה לדחות אותו ל"שם" כדי שיאבד הכל, רחמנא ליצלן, ועל זה רמזו חכמינו הקדושים: "שם" תהיה קבורתכם, שאם אין אדם מקבל על עצמו על תורה במקום שהוא נמצא, רק הולך ל"שם" - זאת תהיה קבורתו, רחמנא ליצלן, כי בן יהיה בכל מקום בואו, שתבעל דבר ידחה אותו ל"שם" ול"שם" וכו', עד שלא ישאר לו שום מקום פלל, ולכן חתן שהוא חכם בדעתו, יתעורר מאוד לעבד את הקדוש ברוך הוא בשמחה גדולה במקום שהוא נמצא, והעקר להתחיל עם למוד שנים מקרא ואחד תרגום בכל יום, וכן לדקדק מאוד להתפלל את שלשת התפלות בכל יום בבית הפנסת ובמנין, וכן להזהר מאד לברך ברפת הפזון מתוך סדור דיקא, ואז יהיה ביתו

בְּנוֹי וּמֵיֶסֶד עַל אֲדָנֵי הַשְּׂמֹחָה, וְיִזְכָּה לְהִקִּים בַּיִת נְאֻמָּן
 וּמִפְאָר בְּיִשְׂרָאֵל, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יִזְכְּנוּ לְעוֹבְדוֹ יִתְבָּרַךְ
 בְּשִׂמְחָה שְׂלֵמָה וְאַמְתִּית, וְיִתְקַים בָּנוּ מִקְרָא שְׂפָתוֹב (יְרֵמִיָּה
 אג): "עוֹד יִשְׁמַע בְּעָרֵי יְהוּדָה וּבְחֻצוֹת יְרוּשָׁלַיִם קוֹל שְׂשׂוֹן
 וְקוֹל שְׂמֹחָה קוֹל חֲתָן וְקוֹל בְּלָה" וְגו', וְנִזְכָּה לְשִׂמּוֹחַ
 בְּשִׂמְחַתֵּן שֶׁל יִשְׂרָאֵל, בְּבִיאַת מְשִׁיחַ צְדָקְנוּ בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ
 אָמֵן וְאָמֵן.

